

**TARTU SÜDALINNA
KULTUURIKESKUSE SAALI
KONTSERDIKORRALDAJATE
VISIONIDOKUMENDI
JÄTKUMONITÖÖRING**

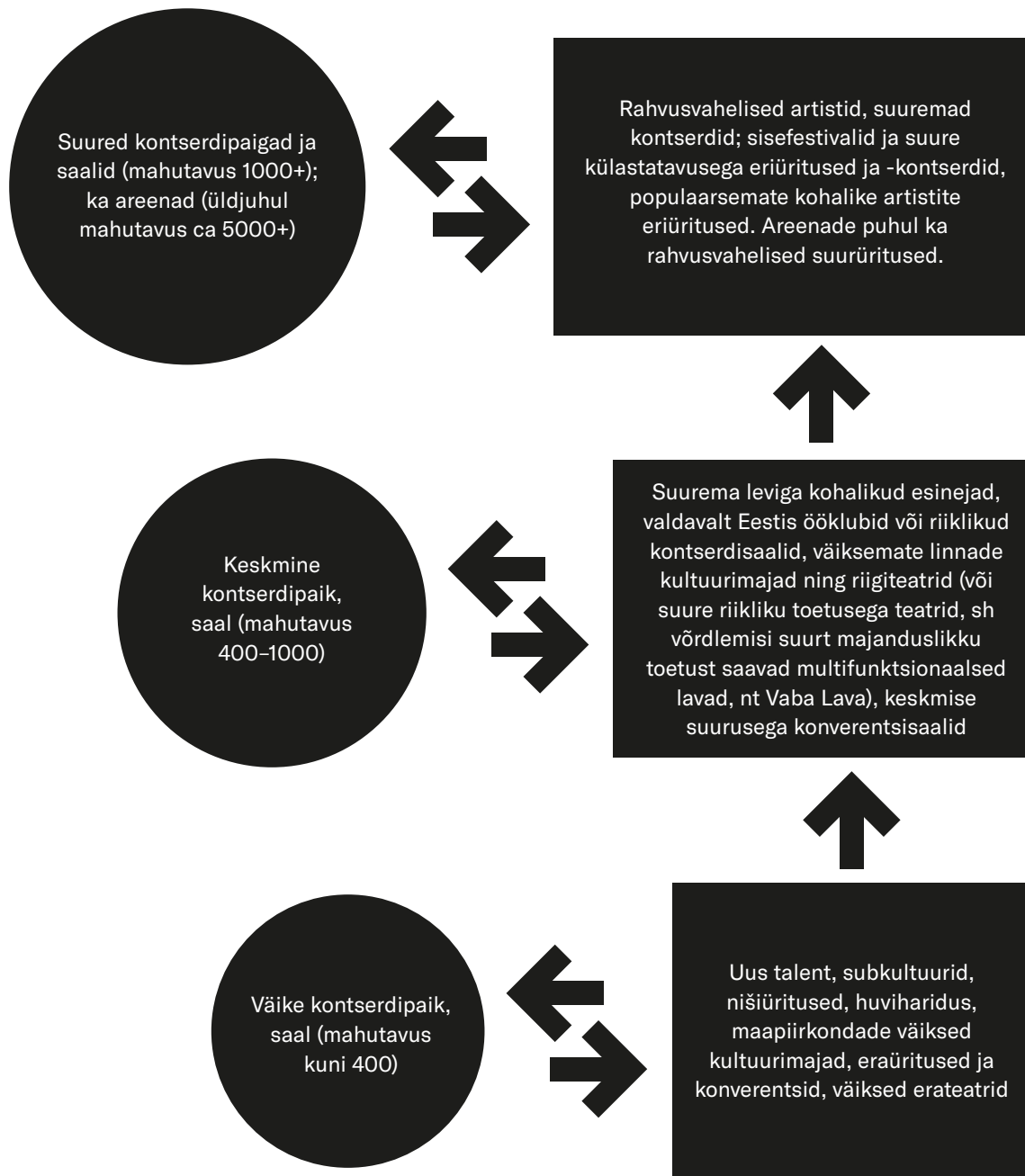
TARTU SÜDALINNA KULTUURIKESKUSE SAALI KONTSERDIKORRALDAJATE VISIOONIDOKUMENDI JÄTKUMONITOOING

Käesolev monitooring on jätk möödunud aastal MTÜ Music Estonia kontserdipaikade ja -korraldajate haru Live Music Estonia koostatud „Südalinna kultuurikeskuse visioonidokumendile“, mis koondas kontserdikorraldajate nägemusi sellest, kas ja millist saali oleks Tartus tarvis. Kui eelviidatud visioonidokument kätkes peamisi põhimõtteid, mida ehitamisel arvesse võtta ning tõi välja, et ära majandamiseks oleks mõistlik suunata saal koos kõrvalteenustega eraoperaatorile, kellele peaks jääma võimalus ka toidu ja joogi ning *catering*’iga seotud tulude teenimiseks, siis seekordse monitooringu eesmärk oli uurida kontserdi- ja sündmuspaikade operaatorite seisukohti, kas ja mis tingimustel oleksid kontserdipaikade või multifunktsionaalsete kultuuri- ja sündmusruumide haldajad valmis sellises suuruses (800 ruutmeetrise, üle 800 istekohaga ning 1500–2000 seisukohaga liigendatavat) saali haldama ning kui suur oleks sellise suuruse saaliga opereerimisel vajadus lisaruumide järele. Ühtlasi uuriti, kui palju oldaks valmis maksma ruutmeetri eest juhul, kui selline saal oleks pakkumises.

Kokku tehti ettepanek intervjuuks 16 kontserdi- ja sündmuspaiga operaatorile, kellest õnnestus intervjuuerida kümmet (seitset Tartust ja kolme Tallinnast): Saku Suurhalli, Alexela Kontserdimaja, Kammivabriku Sündmuskeskuse, Aparaaditehase, Sveta baari, Genialistide Klubi, Alexela Loomelava, kultuuriklubi Salong, Tartu Erinevate Tubade Klubi ning Tartu klubi Rock’n’Roll esindajaid (viimase puhul andis intervjuu programmijuht, kes väitis esindavat pigem isiklikke kui organisatsiooni seisukohti).

Monitooring on jaotatud kahte ossa: esimene käsitleb nelja põhiküsimust (milline on valmisolek saali hallata; kui palju selleks oleks lisapinda tarvis; kui palju oldaks valmis saali eest renti maksma; kas ERRI, kunstimuseumi, linnaraamatukogu tegutsemine nendes saalides oleks pigem täiendav või välistav asjaolu) ning toob välja muud olulisemad ideed, mida intervjuude käigus mainiti. Teine, lühem peatükk, koondab põhilisi ettepanekuid, võttes arvesse ka varasemaid Südalinna kultuurikeskuse planeerimiseks tellitud uuringuid ning analüüse.

Saalide suuruse määratlusest: tekstist võib leida määratluse *väike, keskmine* ja *suur saal* – selle all on peetud silmas Euroopa kontserdipaikade võrgustiku määratlust (vt lähemalt Live DMA 2020: 3), st väiksed operaatorid haldavad kuni 400, keskmised 400–1000 ja suured üle 1000 inimese mahutavaid saale. Siinkohal on oluline ennekõike see, mis funktsiooni need täidavad – kui suured saalid on eelkõige kasutuses rahvusvaheliste ürituste jaoks, siis keskmised on paraja suurusega selleks, et võõrustada kohalikke tuntumaid artiste (või klassikalise muusika puhul ka nt rahvusvahelisi esinejaid – Eesti Kontserdi saalid liigituvad mahutavuselt keskmiste hulka) ja väiksed saalid on sageli uue talendi platvormiks ning subkultuuride tegutsemisväljaks, väiksemate erateatrite tegevuseks jne. Kuigi paljudes küsimustes olid vastajad sama meelt hoolimata oma hallatava kontserdi- või sündmuspaiga mahutavusest, siis Joonis 1 võimaldab ehk anda parema ülevaate, mille poolest need saalid Eestis erinevad ja miks mõne küsimuse puhul on otsustatud intervjueeritavate vastused vastavalt hallatava saali suurusele grupeerida. Iseenesest aitab see ehk mõneti mõista ka eelmise monitooringu tulemusena pakutud võimalust saali liigendamiseks, mis võimaldab töötada koos väga erinevate korraldajate ja loomeinimestega.

JOONIS 1. VÄIKSED, KESKMISED JA SUURED KONTSERDIPAIGAD NING SAALID

I OSA – SAALIHALDAJATE VALMISOLEK HALDAMISEKS NING HINNANGUD MAKSUMUSE JA VAJALIKE LISARUUMIDE NING TEGEVUSTE OSAS

1.1 Milline on valmisolek saali hallata?

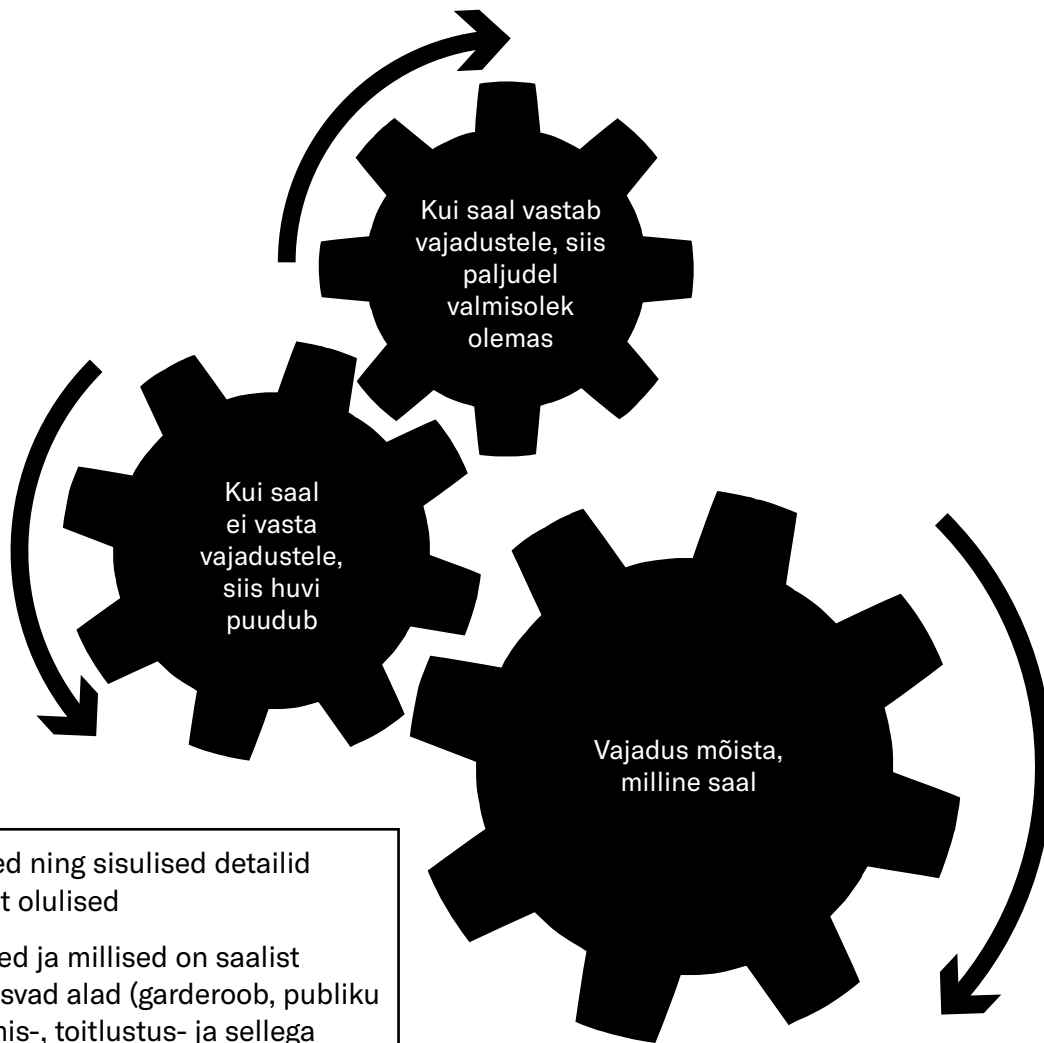
Operaatoritest suurem osa tõi välja, et võiks kaaluda Tartus uue saali haldamist.

1.1.1. **Suurte operaatorite** esindajad mainisid võimalust laieneda Tartus või Tartusse, küll aga tõi nad välja probleemi, et praegusel juhul on väga keeruline öelda, kas oldaks valmis end operaatoriks pakkuma, sest kõik oleneb sellest, milliseks lõplik saal ning selle lisaalad kujunevad. Nagu sai välja toodud ka kontserdikorraldajate tagasiside visioonidokumendis, siis olulist rolli mängib kõikide tehniliste detailide arvesse võtmine ning möödapääsmatu on majandusliku jätkusuutlikkuse tagamisel ka saalioperaatorile võimaluse jätmine toidu- ja joogitulu teenimiseks ning need tulud on omakorda tugevalt seotud toitlustamiseks mõeldud aladega. Rõhutati, et ära majandamiseks peab olema võimalus kiireks teenindamiseks (eriti pidades silmas suurüritusi). Ühel juhul kaaluti, et operaator võiks pidada ka püsilokaali/-kohvikut, kahel juhul see mõte pigem välistati;

1.1.2 **Keskmete ja väikeste saalide seitsmest haldajast** mainisid neli, et oleks valmis kaaluma uue saali haldamist, kuid paljuski sõltub see asjaoludest. Mõnel juhul võis motivaator olla uues saalis tegevuse alustamine, mõnel teisel puhul aga võimalus seniselt alalt laieneda. Kuigi mitmes intervjuus, kus näidati valmisolekut kaaluda saali opereerimist, toodi siingi esile vajadust hallata sel juhul ka saali kultuurieluga vahetult seotud toitlustust, ei täpsustatud, kas selle all peetakse silmas püsilokaali, -kohvikut või catering'iks seotud valmisolekut.

Valdavalt jäi selle teema aruteluga seoses kõlama arvamus, et sama suurt ja sarnaste tingimustega saali, kui juba olemas on, ei ole Tartusse vaja ning avalik sektor peab sekkuma vaid seal, kus erasektor toime ei tule ning väikse või keskmise suurusega lisasaali ehitamine võiks tekitada ebatervet konkurentsi. Samas tõi paar väiksemat Tartu kontserdi- ja kultuuripindade haldajat välja, et toimida võiks ka väiksem saal – kõik oleneb sellest, kes saali haldab ning kui suurel määral hakatakse selle programmi kureerima. Teisalt ei näinud suurem osa, millise arengu peaks väikse või keskmise saali ehitamine Tartus kaasa tooma.

Seega tasuks luua pigem selline saal (nagu ka kontserdikorraldajate tagasiside dokumendis mainitud), kus saaks vajaduse korral võõrustada ka suuremaid kontserte. Samas on arusaadav, et aastaringselt vaid suurkontsertidega saali ära ei majanda – intervjuudest ilmnes, et seni suuremaid saale opereerinud tegijad keskenduks peamiselt suuremate üritus- ja konverentsikorraldajate võõrustamisele, kuid mõistavad, et peaks arvestama ka kogukonna ootustega. Keskmete ja väikeste saalide operaatorid tõi aga esile, et on avatud igasugusele tegevusele, kuigi ka nende intervjuudes toonitati veidigi suurema saali puudust (ning Vanemuise saal, mis istekohtade poolest on planeeritava saaliga samas suurusjärgus, on pidevalt hõivatud, aga ühtlasi ka liiga klassikalise olemisega): Tartus on nii kontserdipaikade haldajatel kui ka nende klientidel olnud keeruline leida ruume nii vähegi suuremate festivalide, kontsertide kui ka konverentside jaoks. Lisaks mainiti vajadust võimaldada selle saali kasutamist kõikvõimalikele üritustele alates noorte kunstiprojektidest ja varahommikuteni kestvatest pidudest kuni erimastaabiliste kontsertideni.

- Tehnilised ning sisulised detailid äärmiselt olulised
- Kui suured ja millised on saalist eraldiseisvad alad (garderoob, publiku kogunemis-, toitlustus- ja sellega seotud lisaalad)
- Kui suur on saal ise koos lisaaladega

JOONIS 2. VALMISOLEK SAALI HALDAMISEKS.

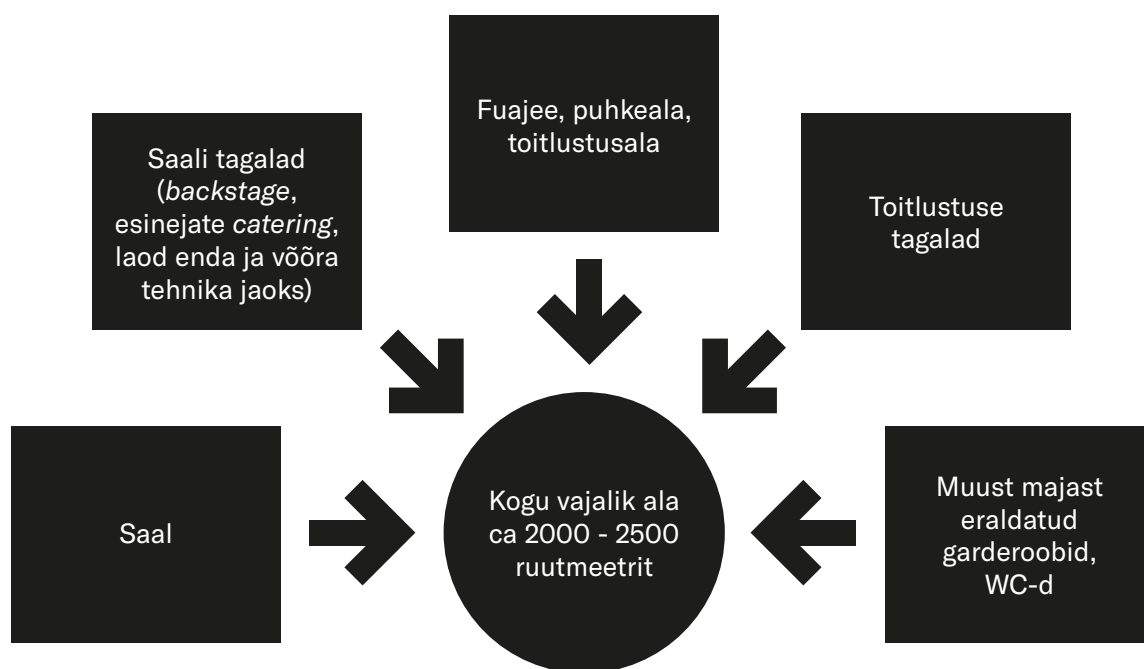
Üks operaatoritest, kes ütles, et ka väike saal võiks toimida, tõi välja, et iga uus saal loob uusi võimalusi ka linnaelanike eneseteostuseks. Eelkõige sõltub kõik sellest, mil määral saal ennast ära majandama peab, sest uus kunst ja kultuur või võimalikud omaalgatused (nagu ka väiksema kõlapinnaga esinejad) eriti tulu ei too, pigem vastupidi. Samas on varasemad praktikad, nt tihe programm Genialistide Klubis või Aparaaditehase avatud kultuuriplatvorm, näidanud, et sobiv platvorm omaalgatustele toob juurde uut sisu ning inimestel on huvi end loominguga ja uute tegevustega teostada.

Suurema saali haldajate puhul toodi ühe intervjuu käigus välja ka see, et suurkontsertide vajadust võiks katta ositi hoopis nt Tartu Näituste saal, mis võõrustab pika traditsiooni ja tänuväärset ajaloo suurüritusi, kuid mille programmis paistab olevat ruumi ka teistsugusteks ettevõtmisteks. Kuigi paljud selle mõttega nõustusid, siis üks vastaja nentis, et tõenäoliselt läheks selle ümber ehitamine kallimaks kui uue saali rajamine ja üks intervjuueeritavaist juhtis tähelepanu tõsiasjale, et tuleks eristada n-ö linnahalli ja kultuurisaali probleemi. Vastaja hinnangul vajab Tartu küll linnahalli ja areena mõõtu saali, mis võiks paikneda südalinnast väljaspool, ning linn võiks sellise arenduse puhul kaasa mõelda (eriti kui nt Tartu Näitustel peaks olema huvi arendustöid läbi viia, sest üldjuhul on isegi levimuusika ürituste võõrustamise asemel kasulikum rentida ruume välja nt laopinnana), kuid ka südalinna saal ei tohiks jääda nii väikseks, et oleks samas suurusjärgus juba praegu kasutuses olevate saalidega.

1.2 Kui palju oleks saali haldamiseks lisapinda tarvis?

Nagu sai esile toodud ka siinsele monitooringule eelnenud kontserdikorraldajate tagasiside dokumendis, siis ühest küljest on vaja mugavuse ja operatiivsuse tagamiseks piisavalt lisaruumi (backstage esinejatele, tehnika ladustamise ruumid jms), aga teisalt ka võimalusi opereerimiseks catering'iga saali vahetus läheduses ja piisavalt suurel alal, samuti luua maja muust alast eraldi sissepääs oma garderoobiala, kogunemisala ja WC-dega, et tagada nii küllastajate rahulolu kui ka jätkusuutlik majandamine. Sellest lähtuvalt uurisime nendelt operaatoritelt, kes väitsid olevat valmis saali haldama, kui palju oleks selleks tarvis lisaruumi.

Kuigi paljud ei olnud valmis oma arvamust sel teemal avaldama, siis need, kes seda tegid, kaldusid arvama, et ülejäänud alad nõuavad minimaalselt kokku sama palju ruumi kui saal ise. Kindlamalt suurusjärke pakkunud operaatorid hindasid vajadust sõltuvalt arhitektuurilisest lahendusest minimaalselt 2000–2500 ruutmeetriks. Kindlama arvamuse kujundanud operaatorid toonitasid, et hoolimata sellest, kellest saab saali haldaja, on ülioluline kaasata planeerimisfaasis eksperte, et mitte jätta kahe silma vahele olulisi tehnilisi detaile ning funktsionaalsusi, mis on kvaliteetse sündmusteruumi planeerimiseks (nii saali kui ka kaasnevaid alasid silmas pidades) möödapääsmatud. Mittetäielik loetelu olulistest tehnilistest nõuetest on töödokumentina saadetud Live Music Estonia monitooringu „Südalinna Kultuurikeskuse visioonidokument (kontserdikorraldajate tagasiside)“ lisana Tartu linnavarade osakonnale eelmisel aastal, kuid tuleb silmas pida, et oluline on vältida ka muid tehnilisi probleeme, mida hetkel ei osata ette näha.

JOONIS 3. LISAAALADE VAJADUSE HINNANG

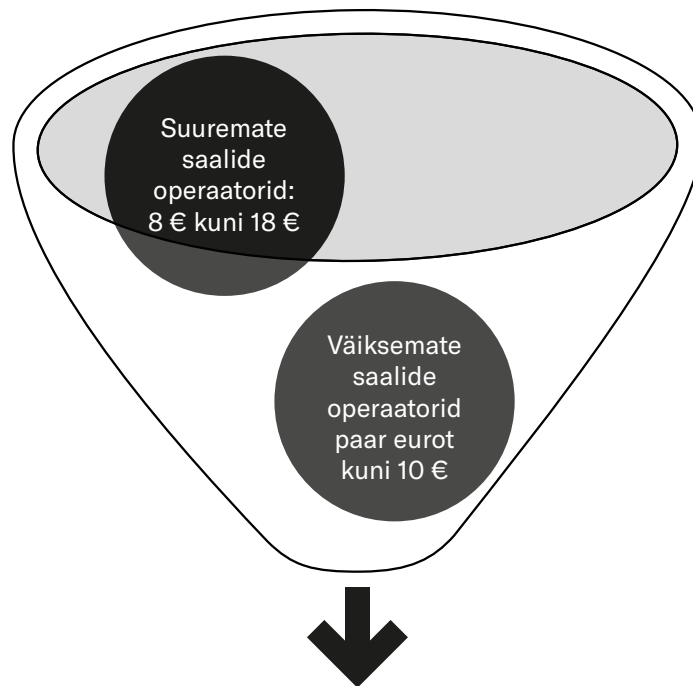
1.3 Kui palju oldaks saali eest valmis renti maksuma?

Kui Südalinna Kultuurikeskuse Civitta AS majandusanalüüsis leiti, et saali suudetaks hallata ühe lisategevusena SA Raamatukogu, SA Süku või TartMusi tööst ning teenindada sealjuures 200 üritust ja teenida selle pealt tulu (Civitta AS 2020: 30), siis siinse monitooringu eelduseks on 2021. aasta Music Estonia visioonidokumendi järelendus, et saali eest peaks vastutama eraldi meeskond, kellel on kogemus, kuidas tagada aastaringselt mitmekesine programm, ja teadlikkus, kuidas selles valdkonnas ära majandada, sest üldjuhul toovad avaliku sektori saalid kaasa pigem kulu. Lisaks on raske ette kujutada, kuidas keegi suudab tagada saalis püsiprogrammi ja selle kvaliteedi kõrvaltööna (üldjuhul on tihedalt kasutatava saali programmi üleval hoidmise ning selle tehnilise seisukorra tagamisega seotud mitu inimest). Civitta AS analüüsis prognoositud 200 ürituse teenindamisel aastas tasub arvestada, et üldjuhul suvehooajal, st juuni keskpaigast augusti keskpaigani, saalid suurt kasutust ei leia, seega tuleb eeldada, et saal peaks eelmainitud analüüsi järgi olema põhihooajal kasutuses u viiel päeval nädalas. See kõik vajab kedagi, kes rentnikega suhtleks, looks partnerlussuhteid, haldaks graafikuid, hoiaks ruumid kasutusvalmis ning töökorras jne).

1.3.1. **Suured operaatorid** töid välja, et on väga raske öelda, kui palju nad oleksid valmis ruutmeetri eest maksuma, sest see, kas nad üldse sellises suuruses saalist oleksid huvitatud, sõltub ruumist ning sellega külgnevatest aladest, aga kui saal peaks olema ehitatud selliseks, et see vastaks nende vajadustele, siis võiks kahe vastanu hinnangul olla nende võimekus maksta praeguste hindade juures koos halduskuludega ruutmeetri eest 8 € kuni 18 € kuus. Palju sõltub ka sellest, mis on linna ja kogukonna ootused. Mida varem kaasatakse operaatoreid ja tehakse koostööd, seda suurem on tõenäosus saada soovitud tasakaal ruutmeetrihinna ja sisuliste tegevuste vahel. Oluline on, et protsessi oleks kaasatud töörühm, kellel on selliste planeeringute kogemus, et tagada sisu ja tehniliste nõuete poolest parim tulemus.

1.3.2. **Keskmiste ja väikeste saalide** operaatorid, kes kaaluksid saali haldamist, ütlesid, et oleksid valmis seda tegema juhul, kui nende katta jääksid vaid halduskulud või rendikulud kuni 5 € ruutmeeter. Samas üks intervjuueeritavatest ütles, et kindlasti oleks võimalik tulla toime ka hinnaga 10 €/ruutmeeter, kui tegemist on uue ruumiga ja seda opereerib meeskond, kes oleks kultuurikorraldusega piisavalt kokku puutunud. Üks väiksema saali operaatoritest tõi esile, et kui ruutmeetri hind kujuneb liiga kõrgeks, siis hakkab see liigselt sisu dikteerima.

Niisiis võib öelda, et valmisolek saali eest maksta varieerub ulatuslikult – suured erinevused tulenevad pigem vastajatest, aga eelkõige sõltub kõik lõpuks valmiva saali iseloomust ning sellest, mil määral on seatud eeltingimusi erinevateks tegevusteks, millised on kogukonna ootused pakutava programmi osas jms.

Sõltub suuresti saali funktsionaalsustest ning sellega kaasnevate lisaalade läbimõeldusastmest ja hanke eeltingimustest.

JOONIS 4. RENDIHINNA MAKSMISE VALMIDUS.

1.4 Kas ERRi, linna, kunstimuuseumi ja linnaraamatukogu opereerimine nendes saalides oleks pigem täiendav või välistav asjaolu?

Nendelt, kes näitasid valmisolekut teoorias saali opereerida, uurisime ka seda, kas ja kuivõrd mõjutaks operaatorite valmisolekut tulevast saali hallata see, kui ruumi kasutaks ka ERR, kunstimuuseum, linnaraamatukogu.

Valdava osa vastanute seas tekitas küsimusi ja arusaamatust eelkõige ERRi vajadus saali kasutada Mitmel küsimusele vastanud operaatoril oli varasem töökogemus ERRi või ka teiste tele- või veebiülekandeid tegevate partneritega ning vajadus arvestada saali ehitamisel ülekannetega on iseenesest mõistetav, kuid arusaamatuks jäi, miks peaks ERR kasutama saali saadete tootmiseks.

1.4.1. Kahe suure operaatori sõnul oleks ERRi igapäevane saali kasutus kindlatel päevadel pigem välistav asjaolu. Kui ERRil oleks soov kasutada saali saadete tootmiseks, siis pigem oldaks valmis kokku leppima aastaks päevade arv, mil saal antaks ERRi kasutusse, sest kindlad päevad välistavad kokkuleppeid potentsiaalselt väga menukate ning tulusate kontsertide või ürituste võõrustamiseks. Samas on võimalik operaatoril anda välistatavatest kuupäevadest aegsasti märku, sest rahvusvaheliste artistide kontsertide korraldajad teevad üldjuhul plaane ette vähemalt pool aastat. Küll aga tasuks sellise paindlikkuse puhul arvestada, et valmisolek maksta ruutmeetri eest eelmises alapeatükis märgitud hinda, langeks väga suure päevade arvu puhul märgatavalt, aga ruumide aeg-ajalt ERRile rentimine ei oleks probleem. Raamatukogu, linna ja kunstimuuseumi tegemiste võõrustamine ei tekitanud eriti küsimusi ja arusaamatusi, kuid ka see peaks toimuma eelnevalt kokku lepitud mahus ja igapäevane või -kuine tegevus kindlatel päevadel oleks keeruline.

1.4.2. Väikeste ja keskmiste saalide operaatorite vastused olid selles küsimuses varieeruvad. Kuigi siingi tekitas valdavas osas vastanuis segadust, miks ERR peaks saadete tootmiseks või muuks igapäevaseks tegevuseks just seda saali kasutama, siis osa intervjueeritavatest tõi välja, et see välistavaks asjaoluks ei kujuneks; teised ütlesid aga sarnaselt suurematele operaatoritele, et selline süsteem toimiks pigem mitte kindlaid nädalapäevi määrates, vaid kasutuspäevade arvu kaudu (samadel põhjustel, mille tõi välja suured operaatorid). Raamatukogu ja Tartmusiga koostööd peeti pigem loomulikuks ja iseenesest mõistetavaks, aga mõnel juhul tõsteti esile, et see saaks

toimuda ka aegsasti kokku lepitud päevade arvu põhjal ning paaril juhul rõhutati siingi, et kindlatel nädalapäevadel toimuvaid tegevusi ei eelistataks, sest see võiks tuua kaasa olukorra, kus mõne nimeka artisti esinemine tuleb ära öelda.

ERR	TartMus ja Raamatukogu
<ul style="list-style-type: none"> • Ürituste ülekanded ning võimekus on iseenesest mõistetav (tele- või veebiülekannete jaoks üldiselt) • Iganädalane kasutus pigem välistav. Aastas kokku lepitud hulk võimalik, aga saalikasutuse idee veidi arusaamatu: miks selleks on vaja kasutada avalike ürituste jaoks kõikide funktsionaalsustega välja ehitatavat saali? • Rentimine aeg-ajalt võimalik ja mõistetav 	<ul style="list-style-type: none"> • Arusaadav ja igati mõistetav • Mõnel juhul tõsteti esile, et võis võimalikult varajases staadiumis koostööd lepinguliselt fikseerida ja arusaadavaks teha, mõnel teisel juhul ei peetud vajalikuks seda mainida.

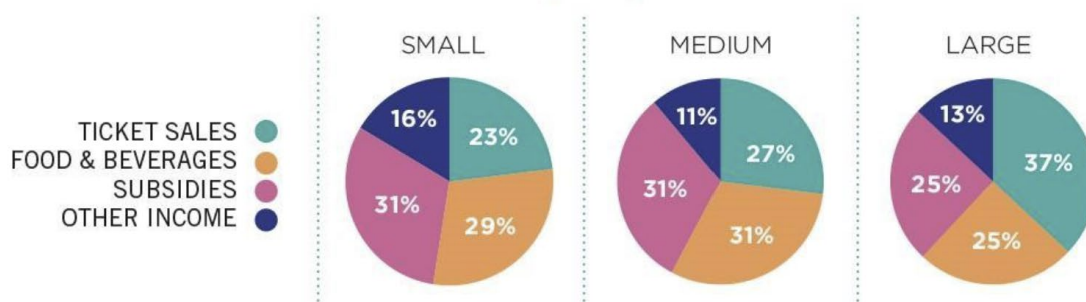
JOONIS 5. ERR, TARTMUS, LINNARAAMATUKOGU

1.5 Muid intervjuudega seotud tähelepanekuid

Lisaks koorus intervjuudest välja ka muid tähelepanekuid.

- Huviharidus ja ruumid. Vesteldes Alexela Loomelavaga toodi välja, et tulevikus võib kasvada ka huvihariduse osakaal. Teisalt on mingi osa huviharidusest mõistlik suunata – nagu ka senimaani on tehtud – koolimajadesse, mis õhtustel aegadel nii ehk naa seisavad tühjana, kuid võiks olla kasutuses. Samas kooliruumid ei sobi kõikvõimalikuks loominguliseks eneseväljenduseks, seega ei saa välistada huvilisi, kes võiks tahta saali iganädalaseks kasutamiseks ka huvihariduse arendamisel. Küll aga on oluline silmas pidada, et juba praegu on planeeritava saali naabruses tõenäoliselt laienemas Alexela Loomelava. Kuigi seitsme aasta pärast võiks olla võimalik nende huvi ka Südalinna Kultuurikeskuse saali vastu, siis pigem iganädalased fikseeritud tegevused (nagu juba punktis 1.4 sai välja toodud) segavad programmi aktiivset kureerimist (vt ka Joonis 7).
- Ühes intervjuus peeti oluliseks mainida, et mida väiksem on saal, seda suurem osatähtsus on ärioloogikas toitlustuse tuludel. See võib tähendada ka püsitoitlustusala sisseseadmist. Samas suurematest operaatoritest kaks ütlesid, et pigem peaks siin toitlustuse all mõistma *catering*'i võimekust. Seda loogikat võib aidata mõista Joonis 6, millel on kujutatud Euroopa kontserdipaikade võrgustikke ühendava katusorganisatsiooni Live DMA küsitluse tulemusi, mis põhinevad 604 küsitlusele vastanud kontserdipaiga andmetel (Live DMA 2020: 13). Suurte kontsertide puhul on piletimüügil sissetulekus protsentuaalselt oluliselt suurem osakaal.

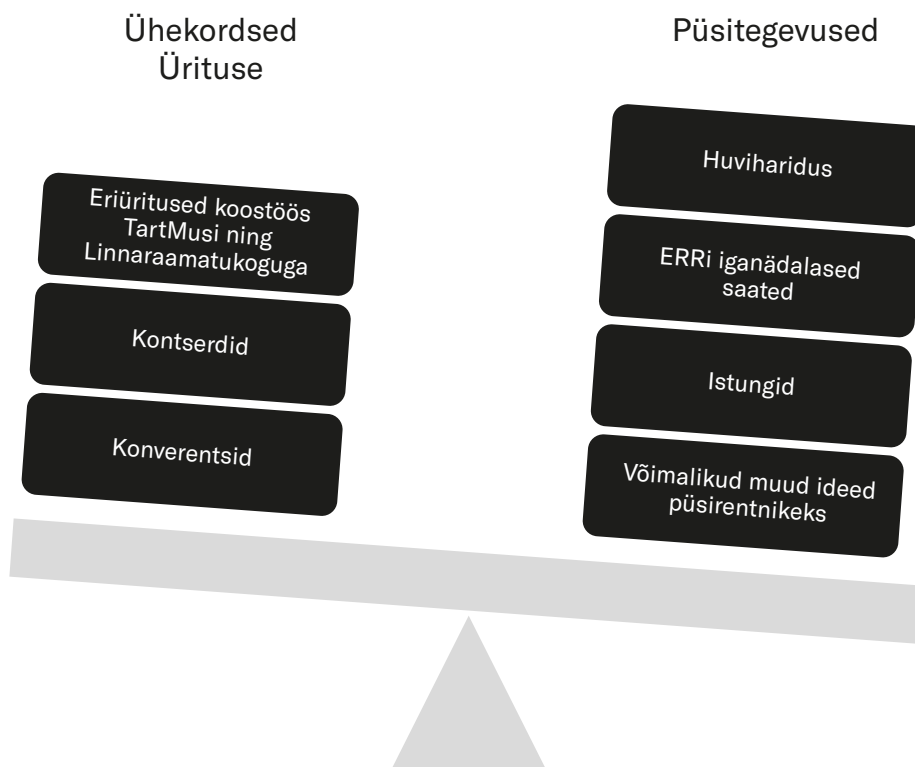
Share of Income Venues Per Audience Capacity

JOONIS 6. LIVE DMA KÜSITLUS. KONTSERDIPAIKADE TULUD NENDE SUURUSTE LÖIKES AASTAL 2017.

II OSA – ETTEPANEKUD

1. Suurem osa intervjuu andnud operaatoritest näitas üles valmisolekut saali hallata juhul, kui see on detailideni läbi mõeldud ning arvestab nüüdisaegsete ja üldiste elementaarsete muusika- ning kultuurielu teenindava saali nõuetega. Kuna spetsiaalselt kontserdi- ja/või multifunktsionaalseid kultuurisaale ei ole Eestis kuigi palju ehitatud, siis tasub **planeerimisfaasis kasutada** ära seda **vähese kompetentsi, mis on kujunenud, et vältida vigu, mis on tekkinud teiste saalide ehitamisel**. Osa planeerimisohtudest on välja toodud Music Estonia eelmise monitooringu tehnilises lisadokumendis, seekordsetes intervjuudes toodi välja veel lisanäiteid probleemidest, mis mõne saali puhul on ilmnunud. Küll aga on Eestis veel liiga vähe saale ehitatud, et tehniliste vigade loetelu võiks olla täielik. Seetõttu on **kogu projekti jaoks mõistlik otsida kultuuri- ning kontserdisaali planeerimise kogemustega partnereid**. Detailideni läbimõeldud saali ehitamine tagab huvi operaatorite seas ka siis, kui saal on lõpuks valmis ehitatud.
2. Partnerite kaasamisel **tuleks mõelda senisest enam ka sellele, millist funktsiooni see saal kandma peab**. Nagu intervjuudest välja tuli, siis **kõikvõimalikud ettemääratud püsivategevused pärsvad mitmekülgse programmi kureerimist, mis omakorda tähendab ka vähem avalikke üritusi ning võimalusi läbimõeldult majandada**. Tekkis küsimus, kuhu peaks saali siht tulevikus sisuliselt liikuma, **kas kinniste ja piiratud osalejate arvuga tegevuste võõrustamise või avaliku ruumi poole?** ERRi või ükskõik millise muu kanali ülekannete jaoks võimekuse loomine on elementaarne, kuid saadete salvestamine avalike ürituste jaoks mõeldud saalis oli vastajate jaoks mõneti mõistetamatu.

JONIS 7. ÜHEKORDSED ÜRITUSED VÕI PÜSIVATEGEVUSED? SELLESD VALIKUD PARATAMATULT SUUNAVAD SISU.

3. Koostööd TartMusi ja Linnaraamatukoguga peeti üldjuhul loomulikuks – arusaam sellest, kuidas see koostöö aga peaks välja nägema, varieerus, seega tasuks **hakata senisest enam arutama saali planeerimisega seotud edasisi samme koostöös TartMusi ning Linnaraamatukoguga**, eriti arvestades asjaolu, et Südalinna Kultuurikeskuse majandusanalüüside kokkuvõte toob välja: „Saal koos abiruumidega on mõeldud väga mitmekülgsete ürituste korraldamiseks ning Linnaraamatukogu ja TartMus-i tegevuste toetamiseks“ (Tartu Südalinna Kultuurikeskuse majandusanalüüsides 2020: 4) ning Maarin Ektermanni ja Hanna-Liis Kondi „Südalinna Kultuurikeskuse näituspindade uuring“ rõhutab kõigi majaliste vahel eksisteeriva tugeva sünergia ja dialoogi olulisust ning vajadust vältida uksekaartidega piirjooni (Ektermann, Kont 2021: 18–19). Teisalt on tõenäoliselt **puhthalduslikel põhjustel vaja hoida garderoobi ja sissepääse eraldi** – nende vastuolude lahendamiseks on juba aegsasti vaja luua võimalusi aruteludeks.
4. Nagu siinse ülevaate lk 2 Joonisel 1 on välja toodud, siis üldjuhul võõrustavad saalid väga erinevaid tegevusi lähtuvalt oma suurusest. Seega ei peitu suurema saali küsimus pelgalt „konverentsikeskuseks“ ehitamises, nagu ülevaade „Tartu Südalinna Kultuurikeskuse majandusanalüüsides“ seda esitab (2020: 4), vaid ka selles, **milline on rahvusvaheliste esinejate/ kultuuri osakaal saali programmis**. Oleks asjatundmatu väita, et erinevalt Sükusse heade välisnäituste toomisest, mille saavutamisel „on oluline roll kontaktidel ja institutsiooni mainel“ ning organisatsiooni tugeval identiteedil, nagu sedastab „Südalinna Kultuurikeskuse näitusepindade uuringu“ lühikokkuvõte (Ektermann & Kont 2021a: 4), toimib kontserdi- või kontsertideks kasutatava multifunktsionaalse saali programmi haldamine teisiti. Saali puhulgi on heade välisartistide kohaletoomiseks tarvis leida tutvusi, kasvatada usaldusväärust, seada sisse partnerlussuhteid jne. Teisalt nišiüritusi korraldamine või kogu maja tegevusega sünergias oleva programmi kujundamine, nõuab ka teistpidi paindlikkust, tööaega ja lisategevusi. **Tuleb langetada otsus, milline peaks olema tasakaal erinevate ürituste vahel (kui saal peaks valdavalt teenindama avalikke üritusi)**.
5. Kuna ruutmeetri hinda mõjutab see, milline on saal ja mis ootused on omavalitsusel ning kogukonnal selle sisule, siis oleks **ennatlik tuua välja konkreetseid ruutmeetrihindu, kuid need võivad ulatuda paarist kuni pea paarikümneni euroni ruutmeetri kohta**. Igatahes on selge, et mida rohkem võimalusi ning läbimõeldum saal, seda suurem on valmisolek riskida ning seda opereerida. Küll aga eeldab selle valmisoleku loomine nii lisaruumi korraldajate kui ka külaliste ning toitlustamise tarbeks ja mõistmist, et **ilma toitlustuse pealt tulu teenimata saali ära ei majanda. Kui saalihaldajale ei anta võimalust teenida tulu toitlustuselt, siis tuleb kommunikeerida selgelt, kui palju hakatakse saali tegevust linnaelarvest iga-aastaselt rahastama ning mille arvelt seda tehakse**.
6. Nagu tekstis välja toodud, siis oluline on, mida saal korraldada ja võõrustada võimaldab. Paljud töid esile, et **saal peab olema multifunktsionaalne ning võimaldama väga erineva ülesehitusega tegevusi**. Teisalt, nagu Music Estonia eelmiseski monitooringus välja toodi, siis **esmase funktsiooni määratlemine on vajalik, sest see määrab üsna palju** (nt selle, kui palju on vaja kõrvalruume, kas on vaja ala ülekandebusside jaoks jne). See ei tähenda, et kui saali esmane funktsioon on kontserdikorraldamine, siis see välistab teised tegevused. Küll aga annab see võimaluse arvestada võimalikult laialdaselt ühe valdkonna vajadustega. Aga ka see küsimus viib tagasi eelmiste punktide juurde, mis puudutab üldisi, aga ka TartMusi ning Linnaraamatukogu ootusi saali ning selle programmi suhtes.

ALLIKAD

- Civitta AS. Tartu Südalinna Kultuurikeskus. Tasuvusanalüüs. https://tartu.ee/sites/default/files/uploads/Linnavarad/syku/Civitta_anal%C3%BC%C3%BCs_s%C3%BCdalkul.pdf
- Ektermann & Kont 2021. Südalinna Kultuurikeskuse näitusepindade uuringuraport. Uuringu täisversioon. Uuringu tellija: Tartu Linnavalitsus.
- Ektermann & Kont 2021a. Südalinna Kultuurikeskuse näitusepindade uuringuraport. Uuringu lühikokkuvõte. Uuringu tellija: Tartu Linnavalitsus.
- Live DMA 2020. The Survey. Live music venues & clubs in Europe - facts & figures. www.live-dma.eu/wp-content/uploads/2020/01/Live-DMA-Survey-Report-Live-Music-Venuesdata-2017-publication-January-2020-1.pdf
- Tartu Südalinna Kultuurikeskuse majandusanalüüsides 2020. https://tartu.ee/sites/default/files/uploads/Linnavarad/syku/Kaaskiri_tasuvusanalyysid.pdf